

Oponentský posudek bakalářské práce

Název: **Pedagogický potenciál Školního klubu při ZŠ Dobřichovice**

Autor: Lenka Dvořáková, DiS

Studentka si vybrala pro svou bakalářskou práci velmi zajímavé téma a už samotný název práce je slibný – naznačuje totiž, že školní klub není pouze zařízením na vyplnění volného času dětí, ale že má svůj pedagogický potenciál. Autorka se snažila tento potenciál odvodit od úvah o scholé a volném čase, což jí sice umožnilo využít prameny z oblasti filosofie, ale v posledku to – dle mého soudu – s praktickou částí, v níž prezentuje především svou vlastní práci jako vychovatelky a tvůrkyně Školního vzdělávacího programu Školního klubu při ZŠ Dobřichovice, nemá zas až tak moc společného.

Struktura práce se mi jeví jako nevyrovnaná: první kapitola je prezentována jako teoretická – a to také je (až na pokusy o propojení s praktickou částí), druhá kapitola je zčásti teoretická, zčásti praktická, třetí kapitola má teoretický začátek (3.1 a 3.2) a poté praktické vyústění, čtvrtá kapitola má praktické zaměření a pátá kapitola je pokusem o reflexi a hodnocení popisovaného programu.

Po stránce vnější úpravy i po stránce jazykové je bakalářská práce paní Dvořákové na velmi dobré úrovni. Drobné formulační nepřesnosti jsou vyváženy zkušeným a kultivovaným jazykovým projevem.

Po stránce formální se v práci objevuje již více nedostatků. Je zřejmé, že se autorka snažila velmi pečlivě citovat, což ji v některých případech zavedlo až do slepé uličky: zatímco v některých kolektivních monografiích autorka rozlišuje autory jednotlivých kapitol (např. Hájek, in Pávková) u jiných monografií autory nerozlišuje (jako editor jsem si nemohl nevšimnout, že studentka mně připisuje autorství celé knihy, takže i kapitol, jejichž autorem je dr. Svobodová – viz odkazy na Kaplánek a kol. *Volný čas a jeho význam ve výchově*).

Z hlediska obsahového považuji některé odstavce teoretických kapitol práce za nadbytečné: autorka se například pouští do filosofických úvah o pojmu čas, které jsou však spíše kompilací než hlubokým vhledem do zajímavé a rozporuplné problematiky. Zdá se, že autorka (s odvoláním na Hogenovou) dává slovu „kairos“ v pedagogických souvislostech speciální význam; častěji o tom v práci hovoří, ale nikde jednoznačně nedefinuje, co kairos v jejím pojetí znamená a jak se liší od „kairosu“ u jiných filosofů.

Některé formulace a zejména intepretace pojmů jsou poněkud zarážející, jako např. ztotožnění „klíčových kompetencí“ s „životními dovednostmi“ (s. 31) nebo „reflexe“ s „cílenou zpětnou vazbou“ (s. 38). Některé výroky jsou samy o sobě těžko pochopitelné, jako např. věta na s. 32: „Jednotlivé kompetence jsou takové zdroje, které mohou posílit a rozvíjet u žáků jejich nadání, vnímání a jiné dovednosti, ze kterých vycházím.“

Celkově mám za to, že autorka už při výběru tématu udělala chybu. Ze zkušenosti totiž víme, že těžko můžeme dosáhnout pozice „nestranného pozorovatele“ nebo analytika, pokud máme pozorovat či analyzovat naše vlastní dílo, k němuž máme vztah.

Autorka popisuje (v praktické části) jak činnost školního klubu, v němž pracuje, tak i jeho školní vzdělávací program, který vytvářela. Disponuje tedy velmi zasvěcenou znalostí místní situace, prostředí i legislativních podmínek. Proto je škoda, že si nedala práci s tím, aby hlouběji vysvětlila důvody, které vedly k tomu, že na její škole nebylo vytvořeno více oddělení družiny, ale zvolila se cesta vytvoření školního klubu, který je ovšem častější na druhém stupni ZŠ. Vysvětlení by zasluhovalo celkové pojetí školního klubu na této škole: ačkoli je školní klub z dikce zákona „školské zařízení pro zájmové vzdělávání“, stejně jako družina, a má dokonce vlastní školní vzdělávací program, přesto je organizačně zařazen jako „součást školní družiny“ a „nedisponuje svým vlastním rozpočtem“ (s. 28). I obsahová náplň klubu je mírně atypická: nad typickou „klubovou“ (spontánní) činností zde převládá nabídka organizovaných aktivit.

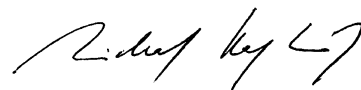
Jestliže autorka klade důraz na tzv. klíčové kompetence (s. 32), očekával bych rozsáhlejší pojednání o tom, jak se těchto kompetencí dosahuje v rámci popisovaného školního klubu. Pozitivně mě zaujala kap. 3.6, v které autorka reflektuje prolínání různých věkových skupin v jednom zařízení, příp. při jedné aktivitě. To považuji v českém pedagogickém prostředí za inovativní.

Pokud bych chtěl shrnout dojem z předložené bakalářské práce, tak jde jistě o poctivou práci, která svědčí o zaujetí i odborné erudici autorky. Úroveň práce je zbytečně snížena jakousi zbytečnou snahou o „vědeckost“ (některé formulace v první kapitole, název kapitoly „diskuse“ atp.).

Celkové hodnocení:

Předloženou bakalářskou práci paní Lenky Dvořákové **doporučuji** k obhajobě. Po stránce obsahu hodnotím tuto práci jako lepší průměr, ovšem vzhledem k naznačeným formálním nedostatkům **navrhuji hodnocení práce známkou „uspokojivě“ (D)**.

V Praze dne 21. 1. 2020

doc. Michal Kaplánek, Th.D.
oponent